

Aan de gemeenteraad

Verzenddatum:

Raadsvergadering: 1 november 2012

Agendapunt:

Onderwerp: Verordening afvoer hemelwater Midden-Drenthe

Behandelend ambtenaar: T. de Jong

Telefoon: 300

E-mailadres: t.dejong@middendrenthe.nl

Portefeuillehouder: J. Pit

Programma('s)

- ☐ Burger en bestuur
- ☐ Werk en Inkomen
- ☐ Veiligheid
- ☐ Onderwijs en jeugd
- ☒ Bouwen, wonen en milieu
- ☒ Openbare ruimte
- ☐ Vrije tijd
- ☐ Zorg en welzijn
- ☐ Algemene middelen

Voorstel:

De verordening afvoer hemelwater vaststellen

Samenvatting:

Per 1 januari 2008 is in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer opgenomen dat gemeenteraden een nieuwe bevoegdheid hebben waarmee in het belang van het milieu bij verordening regels gesteld kunnen worden aan het lozen van afvloeiend hemelwater (en grondwater) op de rio-lering. Hiermee hebben gemeenten een instrument gekregen om de gemeentelijke watertaken (zorgplichten) vorm te geven.

Het doel van het vaststellen van een hemelwaterverordening is (indien redelijk) het op termijn afkoppelen van hemelwater afkomstig van particuliere terreinen op de gemeentelijke riolering.

1. Inleiding

Afkoppelen

Afkoppelen is het aanpassen van hemelwaterafvoer (HWA)leidingen waardoor deze niet langer op de gemengde riolering lozen. Afkoppelen van verhard oppervlak van gemengde rioleringen is geen doel op zich, maar een middel om het volgende te bereiken:

1. verbetering van het functioneren van de riolering, waaronder:
 - a. vermindering van emissies uit overstorten;
 - b. vermindering water-op-sstraat;
 - c. vermindering energieverbruik, er wordt veel regenwater verpompt door de rioolgemalen;
2. vermindering van de verdroging (op locaties met lage grondwaterstanden);
3. betere doorspoeling van oppervlaktewatersystemen;
4. verbeteren van het functioneren van de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Situatie Midden-Drenthe

Binnen de gemeente Midden-Drenthe is 70% van het vrij-verval-riool een gemengd rioleringsstelsel. In nieuwbouwwijken wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. Door het hemelwater af te koppelen van het gemengde riool ontstaat er relatief meer berging in het riool. Hiermee kunnen investeringen voor vergroting van het riool worden voorkomen. Daarnaast zullen situaties van water-op-sstraat minder vaak voorkomen.

Afkoppelplannen

Voor de kern Beilen is een afkoppelplan opgesteld. Voor de kernen Westerbork, Smilde, Bovensmilde, Hoogersmilde en Hooghalen wordt momenteel een afkoppelplan opgesteld. Voor de kernen Zwiggelte, Elp, Nieuw-Balinge, Witteveen, Mantinge, Hijken en Wijster wordt momenteel een afkoppelkansenkaart opgesteld.

De afkoppelplannen en –kansenkaarten zijn een richtlijn waarmee het proces van afkoppelen wordt ondersteund. Tevens moet het er voor zorgen dat geen afkoppelkansen verloren gaan. De afkoppelkansen behelzen zowel openbaar als particulier gebied. Voor het afkoppelen zijn de afkoppelplannen leidend.

Als de gemeente het openbare gebied afkoppelt dan bestaat er een meerwaarde om de grote aangesloten aanliggende particuliere terreinen eveneens af te koppelen. Hierbij valt te denken aan het dak en de parkeerplaats van een verzorgingstehuis of bedrijfspand. In eerste instantie koppelt de gemeente op particulier terrein af op vrijwillige basis.

Verordening

Met het vaststellen van een hemelwaterverordening bestaat de mogelijkheid om particuliere terreinen af te koppelen waarbij de eigenaar niet vrijwillig meewerkt.

Het is geen uitgangspunt, maar als perceelseigenaren niet mee willen werken is het wenselijk om regelgeving in de vorm van deze verordening achter de hand te hebben. Gemeenten hebben de mogelijkheid om per verordening regels en/of een termijn te stellen aan de aanbidding van hemelwater door perceelseigenaren. Het is voor gemeenten niet verplicht om een hemelwaterverordening vast te stellen.

De VNG heeft een modelverordening opgesteld. De modelverordening heeft als basis gediend voor de op te stellen verordening voor Midden-Drenthe. De modelverordening was vrij algemeen opgesteld inclusief de lozing van het grondwater, deze is aangepast naar de situatie in Midden-Drenthe. Voor het grondwater is een grondwaterbeleidsnotitie opgesteld. De verordening staat niet op zichzelf maar is een nadere uitwerking van het vGRP.

Opzet hemelwaterverordening

De regels met betrekking tot de hemelwaterverordening is een bevoegdheid van u. Het gebied waar het voor geldt, is een bevoegdheid van ons.

In de hemelwaterverordening kunnen regels gesteld worden aan de hoeveelheden maar ook aan de kwaliteit van het water. Wij willen de hoeveelheden regelen. De bestaande regelgeving volstaat voor de kwaliteit.

2. Onderwerp

Doel van hemelwaterverordening

Het doel van de hemelwaterverordening is om perceelseigenaren (indien redelijk) op korte termijn mee te laten werken aan het afkoppelen van hemelwater waar de gemeente de openbare ruimte voorziet van een gescheiden riool. Dit geldt alleen voor gebieden waar nu een gemengd riool ligt. Voor gebieden waar al een gescheiden rioleringsstelsel ligt volstaat de bestaande regelgeving, op foutaansluitingen op het riool kan handhavend worden opgetreden.

Waarom afkoppelen?

Er bestaan verschillende redenen waarom je zou willen afkoppelen. Voor onze gemeente geldt het verminderen van de situaties van water op straat als belangrijkste reden om af te koppelen, zodat tijdens hevige regen minder snel water op straat komt te staan.

Het is voor de gemeente doelmatiger (qua inzet en opbrengst) om grote aangesloten oppervlaktes van één perceelseigenaar (voornamelijk bedrijven) af te koppelen in tegenstelling tot kleine aangesloten oppervlaktes (zoals woningen). Hierbij valt te denken aan het dak en de parkeerplaats van een verzorgingstehuis of bedrijfspand.

Woningen worden niet actief afgekoppeld omdat het dak- en terreinoppervlak kleiner is en omdat er ontluuchtingsproblemen kunnen ontstaan, de oplossing hiervoor ligt dan in de woning, de gemeente wil de verantwoordelijkheid hiervan niet naar zich toe trekken.

Waar afkoppelen?

Als de gemeente een afkoppelproject gaat starten, zal de gemeente de eigenaren van de aangrenzende particuliere terreinen benaderen voor vrijwillige medewerking aan het afkoppelen van hun aangesloten terrein. Deze particuliere terreinen worden dan tegelijkertijd met het openbare gebied afgekoppeld.

Als blijkt dat eigenaren van grotere oppervlaktes niet op vrijwillige basis willen meewerken en er is sprake van een aanzienlijke verbetering van de werking van het riool als deze terreinen wel afgekoppeld worden, dan krijgt de terreineigenaar een termijn van 12 maanden waarbinnen hijzelf kan afkoppelen.

Als na het aflopen van de termijn de terreineigenaar geen actie heeft ondernomen, dan kan de gemeente er voor kiezen via de gebiedsaanwijzing handhavend op te treden om de betreffende aangesloten terreinen verplicht af te koppelen. De perceelseigenaar moet dan zelf afkoppelen. Deze afkoppelwerkzaamheden worden dan later in de tijd uitgevoerd, want de afkoppelwerkzaamheden van het openbare gebied zullen dan al afgerond zijn.

Kosten afkoppelen

De hemelwaterverordening is een uitwerking van het vGRP. Afkoppelen (op openbaar en particulier terrein) draagt bij aan verbetering van de werking van het rioolsysteem voor algemeen belang.

Afkoppelen, ook op particulier terrein, wordt in beginsel vanuit het vGRP bekostigd. Met de kosten voor het afkoppelen is rekening gehouden in het huidige vGRP.

De kosten van afkoppelen op particulier waarbij geen sprake is van vrijwillige medewerking worden aan de perceelseigenaar doorgerekend.

3. Voorstel

Wij stellen voor om de verordening afvoer hemelwater voor de gemeente Midden-Drenthe vast te stellen.

In de verordening wordt geregeld dat via gebiedsaanwijzing:

- A. het voor perceeleigenaren verboden is om hemelwater te lozen op het openbaar vuilwaterriool;
- B. de gemeenteraad een termijn stelt, waarbinnen perceeleigenaren lozingen op een gemeentelijk systeem moeten beëindigen, indien deze niet in overeenstemming zijn met de verordening. Voorgesteld wordt om een termijn van 12 maanden in te stellen;
- C. in een situatie waar de perceelseigenaar na verlopen van de wachttermijn niet heeft voldaan aan het beëindigen van de lozing op de gemeentelijke riolering, de gemeente het terrein afkoppelt en de kosten hiervan doorrekent aan de perceelseigenaar.
- D. het in uitzonderlijke gevallen kan voorkomen dat van de perceelseigenaar redelijkerwijs geen andere mogelijkheid voor de afvoer van regenwater kan worden geëist, dan aansluiting op het openbare vuilwaterriool. Voor dergelijke uitzonderlijke situaties kan ontheffing worden verleend.

De uitzonderingsgevallen betreffen uitsluitend situaties waarbij de bestaande binnenriolering of terreinriolering zodanig is aangelegd, dat het hemelwater niet, of alleen tegen onevenredig hoge kosten, van het overige afvalwater kan worden gescheiden. Overigens zal geen ontheffing worden verleend van het verbod om een aansluiting te hebben op drukriolering, omdat dergelijke aansluitingen tot zeer hoge kosten leiden.

Afstemming andere beleidsvelden

De verordening is afgestemd op de vigerende bouwregelgeving. Daarnaast is ook de milieuregelgeving van toepassing op het lozen van hemelwater op de riolering. Lozingen vanuit huishoudens zijn geregeld in het Besluit lozing afvalwater huishoudens. Voor lozingen van bedrijven is het Activiteitenbesluit van toepassing.

Dit besluit biedt ons de bevoegdheid om in individuele gevallen maatwerkvoorschriften op te leggen over het lozen van hemelwater. Deze bevoegdheid kan naast de verordening gebruikt worden om zo nodig voorschriften te stellen aan de wijze waarop afkoppelen, zoals dat in de verordening verplicht wordt gesteld, plaatsvindt. De verwachting is dat het stellen van maatwerkvoorschriften in de praktijk niet of nauwelijks nodig zal zijn.

De verordeningbevoegdheid van artikel 10.32a Wet milieubeheer is vooral in het leven geroepen om het stellen van maatwerkvoorschriften op grote schaal overbodig te maken, zodat de bestuurslasten bij de invulling van de hemelwaterzorg aanmerkelijk worden gereduceerd.

4. Vervolg

Na vaststelling van de verordening kunnen we door middel van een aanwijzingsbesluit een gebiedsaanwijzing vaststellen. Hiermee wordt vastgelegd op welke gebieden in de gemeente de verordening van toepassing is. Dit zal aan de hand van een nog samen te stellen overzichtskaart duidelijk worden gemaakt.

Op de voorbereiding van de gebiedsaanwijzing is afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Stukken ter inzage:

Na besluitvorming door de raad wordt de verordening afvoer hemelwater 6 weken ter inzage gelegd voor kennisname via de gemeenteberichten.

Burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris, de burgemeester,

mr. T. Stelpstra

J. Broertjes

Advies raadscommissie: